

Albert van der Heide. Ascendant waterman of vissen?

https://allefriezen.nl/zoeken/persons?ss=%7B%22q%22:%22Albertinus%20van%20der%20Heide%201872%22%7D&sort=%7B%22order_i_datum%22:%22asc%22%7D

Heide, Albertinus van der 7 april 1872 4h00 am Leeuwarden nl

Leeuwarden (53°12'NB, 5°48'OL)

Klokketijd: 7 april 1872 4h00m00s

GMT : 7 april 1872 3h37m00s ± 1h00m00s

Juliaanse datum (UT): 2404890.65069; Sterretijd: 17h03m05s

zon: 17°37' ram in 1

maa: 6°40' ram in 1

mer: 6°32' sti in 2

ven: 21°19' vis in 1

mar: 27°26' ram in 2

jup: 20°38' kre in 5

sat: 20°50' ste in 11

ura: 27°06' kre in 6

nep: 23°30' ram in 1

plu: 18°38' sti in 2

kno: 14°07' twe in 3

che: 11°15' ram in 1

lil: 15°46' kre in 5

(ware maansknoop)

Huizen (Placidus):

Ascendant : 25°27' wat

Midhemel : 16°54' boo

Albert van der Heide (29/11)

Geboren: 7 april 1872, Leeuwarden

Gestorven: 29 juli 1953, Den Haag

<https://socialhistory.org/bwsa/biografie/heide>

HEIDE, Albertinus van der (roepnaam: Albert), rode dominee in Friesland en SDAP-kamerlid, is geboren te Leeuwarden op 7 april 1872 en overleden te Den Haag op 29 juli 1953. Hij was de zoon van Johannes van der Heide, schoolhoofd, en Willemina Maria Dingemans. Op 29 oktober 1895 trad hij in het huwelijk met Maria Agnes Magdalena Burger, met wie hij twee dochters kreeg.

Na de lagere school kwam Van der Heide op het Leeuwarder gymnasium, waar hij invloed onderging van dr. Vitus Bruinsma en door hem van de Friesche Volkspartij. Hij was er bevriend met Dirk Troelstra. Evenals verschillende andere Leeuwarder gymnasiasten (S.C. Kylstra, A. de Koe, J.A. Bruins, J. Sevenster, J.L. Klein) studeerde hij te Leiden theologie. Hier werd hij met de latere mr. H.P. Marchant en andere corpsleden lid van de Sociologische Studentenvereniging. Met zijn vrienden werd hij geheelonthouder. Er was contact met mr. D.A. van Eck, die in Friesland met O. Stellingwerf had samengewerkt. Ook Van der Heide behoorde tot de 'mannen van het ernstig besef', die in het Leidse Volkshuis contact hadden met arbeiders. Alhoewel professor H. Oort hem in de richting van de wetenschap wilde sturen, koos ook Van der Heide voor de praktijk en dan onder de allerarmsten en verdrukten. Spoedig na zijn kandidaatsexamen werd hij in november 1895 predikant in het Friese veendorp Scherpenzeel (gemeente Weststellingwerf). P.J. Troelstra won hem in 1897 als derde predikant - na W. Bax en G.W. Melchers - voor de SDAP. Behalve als pastor in zijn gemeente trad Van der Heide voortaan op als propagandist voor de SDAP en voor de blauwe NV (Nederlandsche Vereeniging tot Afschaffing van Sterken Drank, na 1899 van Alcoholhoudende Dranken). Hij richtte vele afdelingen op.

Er waren twee kanten aan het leven van Van der Heide. Hij was op en top predikant, die in zijn preken steeds weer maatschappelijke toestanden schetste en dan vroeg: 'Wat zegt de Bijbel hiervan?' en tevens metterdaad solidair was met de lijdende mens en naast allen stond die òf door de sociaal-economische toestanden òf door aanleg geen plaats onder de zon hadden. Daarnaast ijverde hij voor de versterking van de democratisch-socialistische macht en voor de drankbestrijding. In 1898 ging hij naar het kleine Engelum, om meer gelegenheid te krijgen voor de propaganda op de fiets. Met hartstocht stortte hij zich daar in de Hogerhuisbeweging en werd in 1903 de leider van de (overigens niet geslaagde) spoorwegstaking te Leeuwarden. Hij was behalve een vurig redenaar en een gevreesd debater ook een vlot journalist en werkte als zodanig mee aan de voorlopers van Het Volk in het Noorden: Arm Friesland, De Volksstrijd en (van 1905 tot 1911) het Friesch Volksblad. Bepaalde kanten van het wetenschappelijke marxisme wees hij af. Het socialisme was voor hem de ethische eis van sociale gerechtigheid. Vooral ook door Van der Heide kreeg het Friese socialisme voor 1940 een ethisch karakter. Dit bracht echter niet mee dat rechtzinnige christenen werden aangetrokken. Aan het in 1902 opgerichte christen-socialistische orgaan De Blijde Wereld, waarvan de redacteuren geen partijlid waren, werkte hij eerst veel later mee, al kwam hij wel op de tweejaarlijkse Blijde Werelddagen naar voren.

Het gezin had het in de eerste twee gemeenten niet ruim. Dat veranderde niet in de derde gemeente Britswerd-Wieuwerd (1906-1925). Hier ontving hij een behoorlijk traktement, maar doordat hij van de pastorie een vluchthaven maakte voor maatschappelijk gestranden, bleef de soberheid overheersen. Van der Heide heeft voor jong en oud in de kleine gemeenten veel betekend. Met knappe leerlingen ging hij zo ver als hij kon. De uitspraak: 'Ik heb alles in mijn leven aan ds. Van der Heide te danken' kon men in Friesland nog al eens horen. Van 1900 tot 1908 en van 1914

tot 1920 zat hij in het hoofdbestuur van de blauwe NV en sedert 1926 in de Reclasseringscommissie. Het partijbestuur van de SDAP deed reeds vroeg pogingen de populaire spreker in de Kamer te krijgen, maar eerst in 1925 aanvaardde hij met tegenzin een kansbiedende kandidatuur voor Drenthe. Ook wilde hij niet in grotere kerkelijke gemeenten beroepen worden. Tot 1937, toen hij 65 werd, zat hij in de Tweede Kamer, waar hij zich inzette voor het door de crisis getroffen Drenthe, voor juridische zaken (reclassering, drankwet, gevangeniswezen) maar ook voor onderwijs- en bibliotheekkwesities en het krankzinnigenwezen. In de Scheveningse gevangenis werd hij vanuit zijn woonplaats Voorburg celbezoeker en later regent. Geliefd bij de gevangenen zagen zijn mederegenten en ook de minister in de rode vrijzinnige een gevaar, zodat hij als regent moest bedanken. In de jaren dertig ijverde hij voor Eenheid door Democratie en was hij voorzitter van een commissie Hulp aan Spanje. Onder de jeugd in de Arbeiders Jeugd Centrale (AJC) en de Jeugdbond voor Onthouding was hij geliefd.

Het uitzonderlijke had steeds Van der Heides aandacht. In 1911 pleitte hij voor de radicale collega B. Boers, die geschorst was. Hij schonk aandacht aan paranormale verschijnselen. Homoseksuelen konden lang voor 1940 bij hem op begrip rekenen getuige zijn redevoeringen in de Kamer naar aanleiding van 'het geval mr. L.A. Ries' in 1936. Diep getroffen door de dood van zijn jongste dochter, de in de kringen van het Volkshuiswerk en de AJC bekende Hermien van der Heide (1944), bracht hij zijn laatste levensjaren als verpleegde door in Oud Rozenburg te Den Haag.

rode politicus dominee e1w9 bp2

2010 0 geeft 1w9 of 5w4 op 5w4 dag

3,759	0,002	0,001	2,780	13,050	0,116	0,006	0,431	1,133
0,221	0,000	0,000	0,068	0,413	0,000	0,002	0,006	0,000
1,268	0,130	0,717	1,044	0,310	0,142	4,985	0,350	0,573
4,765	0,000	0,001	2,903	4,051	0,016	0,028	0,151	0,649

2012 0 geeft 4w5 op 4w5 dag

0,335	0,000	0,000	3,285	9,580	0,000	0,000	0,000	1,214
0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
0,055	0,000	0,437	4,162	0,228	0,097	1,824	0,022	0,029
0,019	0,000	0,000	13,672	2,183	0,000	0,000	0,000	0,036

Klokketijd: 7 april 1872 4h10m00s

GMT : 7 april 1872 3h47m00s ± 1h00m00s

Juliaanse datum (UT): 2404890.65764; Sterretijd: 17h13m07s

mar: 27°27' ram in 1

Huizen (Placidus):

Ascendant : 0°58' vis

Midhemel : 19°13' boo

2010 0 geeft 1w9 of 4w5 op 5w4 dag

3,759 0,002 0,001 2,780 13,050 0,116 0,006 0,431 1,133

0,221 0,000 0,000 0,068 0,413 0,000 0,002 0,006 0,000

0,777 0,142 0,664 0,910 0,083 0,181 4,109 0,736 0,691

2,922 0,000 0,001 2,529 1,084 0,021 0,023 0,317 0,783

2012 0 geeft 4w5 op 4w5 dag

0,335 0,000 0,000 3,285 9,580 0,000 0,000 0,000 1,214

0,000 0,000 0,000 0,000 0,000 0,000 0,000 0,000 0,000

0,018 0,001 0,335 4,850 0,149 0,211 1,049 0,038 0,026

0,006 0,000 0,000 15,929 1,424 0,000 0,000 0,000 0,032

Bij Albert van der Heide zie ik eerlijk gezegd een vrij duidelijke verschuiving richting een vroege Ascendant in Vissen, ondanks dat 25° Waterman astrologisch óók iets verklaart.

De kern zit voor mij niet eens primair in "uitstraling", maar in de combinatie van:

- biografie,
- sociale stijl,
- thematiek van compassie,
- én uw eigen scoremodellen.
- **Waarom Waterman aanvankelijk plausibel lijkt**

Met Ascendant 25° Waterman krijgt u:

- sterke nadruk op idealisme en hervorming,
- sociaal engagement,
- vrijzinnig intellectueel milieu,
- democratisch-socialistische oriëntatie,
- onorthodoxe belangstelling (paranormale verschijnselen, homoseksualiteit, maatschappelijk gestranden).

Dat past oppervlakkig uitstekend bij de "rode dominee".

Ook:

- Zon + Maan + Neptunus in Ram in 1
geven een vurige agitator,
- een redenaar,

- activist,
- propagandist,
- leider van stakingen.

Dus de Waterman-Ascendant verklaart goed:
de publieke hervormer.

Maar...

- **Het probleem van puur Waterman**

De biografie ademt opvallend weinig koele afstandelijkheid.

Hij lijkt niet primair:

- theoreticus,
- systeemdenker,
- ideoloog,
- organisator,
- partijstrateeg.

Integendeel.

Steeds weer leest men:

- opvang van gestranden,
- praktisch mededogen,
- sobere levensstijl,
- pastorale nabijheid,
- "vluchthaven" maken van de pastorie,
- begrip voor uitgeslotenen,
- celbezoeker,
- begrip voor homoseksuelen vóór 1940,
- aandacht voor krankzinnigen,
- diep geraakt door verlies.

Dat is veel minder "Waterman-op-afstand" en veel meer:
doorlaatbare empathische Vissen-symboliek.

- **De 4:10-versie verandert iets essentieels**

Bij 4:10:

- Ascendant op 0°58' Vissen
- Mars verhuist naar huis 1
- Venus blijft in Vissen 1
- enorme nadruk op Ram/Vissen overgang.

Dat levert een merkwaardige maar biografisch sterke combinatie op:

Component	Uitwerking
-----------	------------

Vissen	ascendant compassie, opvang, grensdoorlaatbaarheid
--------	--

Ram in 1	strijdbaarheid, agitatie
----------	--------------------------

Venus in Vissen	mededogen
-----------------	-----------

Mars in 1	activist
-----------	----------

Neptunus in 1	visionair / idealistisch
---------------	--------------------------

Boogschutter MC prediker, morele verkondiger

Dan krijgt u precies:

een militant mededogende dominee.

En dát lijkt mij dichter bij de beschrijving.

- **De "ethische socialist" is belangrijk**

De BW SA-biografie zegt expliciet:

"Het socialisme was voor hem de ethische eis van sociale gerechtigheid."

Dat is cruciaal.

Een sterke Waterman-signatuur zou eerder:

- maatschappijmodel,
- structuur,
- hervormingssysteem,
- rationalisering benadrukken.

Maar Van der Heide lijkt eerder vanuit:

- geweten,
- medelijden,
- zedelijke verontwaardiging,
- pastorale betrokkenheid te handelen.

Dat riekt meer naar Vissen + Ram dan naar puur Waterman.

- **Ook opvallend: belangstelling voor het uitzonderlijke**

De tekst noemt:

- paranormale verschijnselen,
- maatschappelijk buitenstaanders,
- homoseksuelen,

- krankzinnigen,
- gevangenen.

Dat zijn klassieke Neptunus/Vissen-thema's:
mensen buiten de maatschappelijke orde.

Een Waterman-ascendant kan tolerant zijn,
maar Vissen absorbeert het lijden werkelijk.

- **Uw Enneagrammodellen**

Hier wordt het interessant.

- **Waterman-scenario (25° Waterman)**

Uw 2010-model:

- sterke 5-component,
- 1w9 of 5w4,
- relatief rationeel-ethisch profiel.

Dat past bij:

- intellectuele vrijzinnigheid,
- debat,
- journalistiek,
- principiële moraal.

Maar...

- **Vissen-scenario (0° Vissen)**

Dan verschuift het:

- lagere 5-structuur,
- sterkere 4-component,
- meer existentieel mededogen,
- minder abstractie,
- meer identificatie met lijden.

En dat zie ik juist sterk terug in zijn levensstijl.

Niet:

"ik verkondig socialistische theorie"

maar:

"ik neem gestranden letterlijk in huis".

Dat is een enorm verschil.

- **Zijn soberheid is ook belangrijk**

Een echte imaginaire 4 kan dramatisch worden.
Maar hier ziet men eerder:

- soberheid,

- dienstbaarheid,
- zelfopoffering,
- pastorale ernst.

Dat lijkt mij eerder:

- 1w9 met Vissen-kanaal,
of
- een 4/5-ethiek zonder narcistische expressie.

Uw opmerking:

“rode politicus dominee e1w9 bp2”

vind ik daarom eigenlijk heel plausibel.

Vooraf die:

- 1w9
- met sterke mededogende onderlaag.

• **Mijn voorlopige conclusie**

Ik zou voorzichtig richting:

Ascendant vroege Vissen

neigen.

Niet omdat Waterman onzin is —
integendeel, hij heeft duidelijk Waterman-elementen —
maar omdat de biografie uiteindelijk méér spreekt van:

- compassie,
- opvang,
- morele bewogenheid,
- doorlaatbaarheid,
- identificatie met verschoppelingen,
dan van:
- intellectuele distantie,
- systeemdenken,
- ideologische koelheid.

Dus:

Scenario Sterkte

Waterman hervormer, socialist, vrijzinnig

Vissen pastorale compassie + activistisch idealisme

En die tweede combinatie lijkt mij biografisch rijker en specifiek.

Uw observatie dat de 2012-score dan sterker richting 4w5 schuift, vind ik daarom niet toevallig maar inhoudelijk betekenisvol.

